

«És important reconèixer i honrar aquells que van caure en acte de batalla»

El Memorial de les Camposines, a la Fatarella, recorda més de 1.900 persones que van combatre a la Batalla de l'Ebre

N. SERRA
LA FATARELLA

El Memorial de les Camposines recorda el nom de gairebé 2.000 persones que van perdre la vida a la Batalla de l'Ebre. Familiars de víctimes i combatents van trobar-se ahir a l'espai d'homenatge situat sobre una antiga trinxera a la Fatarella per reivindicar la memòria dels qui van participar en la guerra.

La Batalla de l'Ebre va ser un dels episodis més sagnants de la Guerra Civil, pels danys materials en cases i camps que van tardar anys a recuperar-se, però especialment, pel cost humà; pels milers de vides arrabassades que és sempre la part més dura de qualsevol conflicte bèl·lic. De fet, es calcula que en la batalla al territori ebrenc hi va haver més de 30.000 morts, 75.000 ferits i 15.000 presoners.

Entre les recerques històriques impulsades per la Direcció General de Memòria Democràtica i el Cens de persones desaparegudes, les plaques al memorial s'han pogut fer constar, concretament, 1.984 noms, 78 dels quals s'han afegit enguany. «Els desapareguts no tenen veu, alguns són desconeguts, altres oblidats. Els desapareguts són sagrats, mereixen honor i dignitat i aquest bonic memorial fa això, és un espai sagrat», deia durant l'acte Andrew Johnson, nebot d'Arthur John-

Persones deixant flors en record a les víctimes de la guerra al Memorial de les Camposines. FOTO: J. REVILLAS

son, un brigadista canadenc que va morir amb 22 anys, al front, prop de Gandesa, on va anar a lluitar per combatre el feixisme i aconseguir «un món millor».

Johnson ha volgut posar en relleu que aquest és el primer reconeixement institucional que la família ha rebut, després de més de vuitanta anys. «És important que reconeguem i honrem aquells que van caure en acte de batalla.

Combatre l'autoritarisme i el feixisme continua sent rellevant avui en dia», ha manifestat.

Espai de dol i record

Els familiars troben en el memorial un espai de dol i record. Tot i fer 87 anys del final la Batalla de l'Ebre, hi ha persones que encara no ha pogut enterrar els éssers estimats, encara no els han trobat. En alguns casos, ni saben què els

va passar. En el cas de la família de M. Antònia Martí, de Cambrils, mai han sabut on descansen les restes de dos tiets, els quals van morir a la batalla. «S'ha de preservar la democràcia, no es pot perdre, que la gent conegui el que va passar perquè no es repeteixi», ha assenyalat Martí.

Això, dècades després, manté ferides obertes, però el fet de poder deixar els clavells rojos al

L'APUNT La llei de memòria democràtica avança

El conseller de Justícia, Ramon Espadaler, reitera la importància de «transmetre als joves la lluita i valor de la democràcia» amb actes que tenen com a pilars «la veritat, justícia i reparació». A més, afirma que la llei de memòria democràtica, «avança segons el previst», si bé, encara no han concretat dates.

memorial representa un moment important per ajudar a gestionar el dol. «És una manera de reconèixe'ls i donar-los el seu lloc», apunta Agnès Benet, la qual ha inscrit recentment un germà de la seva àvia que va formar part de la lleva del Biberó. Per a Benet, continuar buscant respostes sobre què va passar i on es troba el seu cos representa «una responsabilitat» que tenen les generacions més joves en un moment en què «la ferida està una mica més tancada».

A l'acte han assistit familiars de víctimes des de diferents punts de Catalunya o de l'estat, com Aragó i Andalusia. També, com és el cas de Johnson, s'hi han desplaçat des d'altres països.